

**Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 6
hallituksen esityksen johdosta laiksi luopumiseläkelain muuttami-
sesta**

Eduskunta on 23 päivänä toukokuuta 1986 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 64.

Tässä yhteydessä valiokunta on päättänyt ottaa myös käsiteltäväksi eduskunnan 27 päivänä toukokuuta 1986 lähettämän ed. Janssonin lakialoitteen n:o 59 laiksi luopumiseläkelain 1 a §:n muuttamisesta.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Väinö Vainio ja tutkija Selim Knuth maa- ja metsätalousministeriöstä, maatalous- ja metsätieteiden lisensiaatti Keijo Hyvönen Maataloustuottajain Keskusliitosta, agronomi Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, varatoimitusjohtaja Seppo Pietiläinen Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksesta, tutkimussihteeri Pertti Parmanne Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja maataloussihteeri Pasi Tuominen Kiukaisten kunnasta.

Valiokunta on pyytänyt asiasta eduskunnan päätöksen mukaisesti sosiaalivaliokunnan lausunnon (n:o 4), joka on tämän mietinnön liitteenä.

Luopumiseläkkeestä voimassa olevien säännösten mukaan luopumiseläkkeen voi saada myymällä maatilan pellot maatilahallitukselle taikka lisäalueiksi toiselle viljelijälle tai tulevalle tilanpidon jatkajalle. Niin ikään pellon saa metsittää, jos toimenpide ei olennaisesti haittaa paikkakunnan maatilojen kehittämistä. Esityksen mukaan maataloudesta olisi mahdollista luopua myös pidättämällä tilan pellot luopujalle itselleen ilman metsitysvuorokausuutta. Eläkkeen alettua olisi mahdollista metsittää pelto luopumiseläkelain edellyttämällä tavalla ja lisäksi kuuden vuoden määräajan päätyttyä myydä pelto edellä mainituille luovutuksen saajille. Jos tila olisi jatkamiskelpoinen, voitaisiin se eräissä tapauksissa myydä kokonaisuudessaan nuorelle, ammattitaitoiselle jatkajalle.

Esitys on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja

saamansa selvityksen perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle. Valiokunta kuitenkin ehdottaa lakiehdotukseen seuraavan täsmennyksen.

Lakiehdotuksen 6 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan ehtona luopumiseläkkeen saamiselle olisi mm., että luopuja antaisi pellon myyntirajoitussitoumuksen, jonka mukaan hän ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilan peltoa maataloustuotantoon käytettäväksi eikä tämän jälkeenkään muutoin kuin luopumiseläkelain 6 §:n 1 momentin 1—2 kohdassa tarjotulle luovutuksen saajalle.

Valiokunta toteaa, että säännösehdoituksen sanamuodosta voi saada sen käsityksen, että edellä mainittuna aikana olisi mahdollista luovuttaa peltoa muuhun tarkoitukseen kuin maataloustuotantoon käytettäväksi ilman, että se vaikuttaisi eläkeoikeuteen. Luopumiseläkelain tarkoitus ja sen luovutuksia koskeva 6 § edellyttävät kuitenkin, että pidätyksen kohteena oleva pelto samoin kuin metsämaa voidaan esteettä luovuttaa vain lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille luovutuksen saajille. Koska ehdotettu 6 §:n 2 momentin 3 kohta saattaa johtaa lain tarkoitusta vastaamattomaan tulkintaan, valiokunta ehdottaa pellon myyntirajoitussitoumusta koskevasta säännösehdotuksesta poistettavaksi sanat ”maataloustuotantoon käytettäväksi”.

Koska valiokunta on hyväksynyt hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen esityksen pohjalta, lakialoitteeseen n:o 59 sisältyvä lakiehdotus ehdotetaan hylättäväksi.

Edellä olevan perusteella valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

luopumiseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/74) 6 §:n 2 momentti, 6 a §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti sekä 17 §:n 1 ja 2 momentti ja 18 §,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (1037/80), 6 a §:n 1 momentti 7 päivänä tammikuuta 1977 annetussa laissa (18/77), 7 §:n 1 momentti 23 päivänä huhtikuuta 1976 annetussa laissa (356/76) sekä 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti sekä 18 § 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1087/85), ja

lisätään lakiin uusi 12 a § seuraavasti:

6 §

Niin ikään katsotaan maatilán omistajan luopuneen tässä laissa tarkoitetuín tavoin maatalouden harjoittamisesta, jos hän

(1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) antaa sitoumukset siitä, että hän ei käytä eikä vuokraa maatilán peltoa eikä talousrakennuksia maataloustuotantoon (*maataloustuotannosta luopumissitoumus*), ja siitä, että hän ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilán peltoa (*poist.*) eikä tämän jälkeen-

kään muutoin kuin 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulle luovutuksensaajalle (*pellon myyntirajoitussitoumus*), ja antaa pidättämästään tilán metsämaasta ja joutomaasta 1 kohdassa tarkoitettua myyntirajoitussitoumuksen.

6 a, 7, 12, 12 a, 13, 16, 17 ja 18 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(Kuten hallituksen esityksessä)

Samalla valiokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 59 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Nieminen, varapuheenjohtaja Hämäläinen, jäsenet Anttila,

von Bell, Jyrkilä, Kautto, Koivisto, Koskinen, Mustonen, Rajamäki, Saarikoski, Törnqvist ja Westerlund sekä varajäsenet Knuuttila ja Malm.

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

5 päivänä kesäkuuta 1986

Lausunto n:o 4

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Maa- ja metsätalousvaliokunta on 27 päivänä toukokuuta 1986 eduskunnan päätöksen mukaisesti pyytänyt sosiaalivaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 64 laiksi luopumiseläkelain muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Väinö Vainio maa- ja metsätalousministeriöstä, nuorempi hallitussihteeri Katriina Alaviuhkola sosiaali- ja terveysministeriöstä, varatoimitusjohtaja Seppo Pietiläinen Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja johtaja Markku Nevala Maataloustuottajain Keskusliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan luopumiseläkkeelle siirtymisen ehtoja muutettavaksi siten, että maatilan omistajan katsottaisiin luopuneen maatalouden harjoittamisesta myös silloin, kun hän antaa sitoumuksen siitä, ettei hän käytä eikä vuokraa maatilan peltoa eikä talousrakennuksia maataloustuotantoon, ja antaa tilan metsä- ja joutomaasta myyntirajoitussitoumuksen. Myyntirajoitussitoumuksen mukaan maatilan omistaja ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilan peltoa maataloustuotantoon käytettäväksi eikä tämän jälkeenkään muulle kuin maatilahallitukselle tai lisäalueeksi yksityiselle viljelijälle taikka tulevalle tilanpidon jatkajalle. Luopumissitoumuksen antaja voi halutessaan

metsittää pellot, jos edellytykset luopumiseläkelain mukaiseen metsittämiseen ovat olemassa. Jatkamiskelpoinen tila voitaisiin kuuden vuoden kuluttua luovuttaa myös alkavan yrittäjän viljeltäväksi. Luovutuksensaajan tulisi täyttää sukupolvenvaihdoseläkesäännösten luovutuksensaajalle asettamat edellytykset. Tila tulisi pitää pirstomattona ja maataloutta tulisi harjoittaa vähintään viiden vuoden ajan tilan hallinnan siirtymisestä lukien.

Sosiaalivaliokunta on rajoittanut lausuntonsa koskemaan vain hallituksen esityksen sosiaali- ja eläkepoliittisia näkökohtia.

Hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaalivaliokunta toteaa, että vallitsevassa tuotantopoliittisessa tilanteessa ei jo suoritettuja eläkeitä koskevia järjestelyjä voida pitää riittävänä, vaan pyrkimyksenä on lisätä mielenkiintoa eläkkeelle siirtymiseen parantamalla luopumiseläkkeen saamisen edellytyksiä. Eläkejärjestelmien yleisenä tarkoituksena on vain tarjota mahdollisuus eläkkeelle siirtymiseen, joten lakiehdotusta tulee pitää muista syistä tarkoituksenmukaisena. Näin ollen sosiaalivaliokunta lausuntonaan kunnioittavasti esittää,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Halonen ja varapuheenjohtaja S. Mikkola sekä jäsenet Ahonen, Ikonen, H. Kempainen, P. Leppänen,

Nordman, Paavilainen, Pesola, Raudaskoski, Skön (osittain) ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsenet von Bell (osittain), Eklund ja Törnqvist.

